

УДК 001:929-057.4 В.РУДНИЦЬКИЙ(477.43)

О.П.Григоренко

Професор В.Б.Рудницький – видатний представник вітчизняної технічної науки

В статті аналізується життєвий і науковий шлях видатного представника наукової еліти нашої держави, доктора технічних наук, академіка, професора, завідувача кафедри вищої математики та комп'ютерних застосувань Хмельницького національного університету В'ячеслава Броніславовича Рудницького.

Ключові слова: В'ячеслав Броніславович Рудницький, Поділля, освіта, педагог, вища школа, університет, доктор наук, професор, наукова школа.

Історичний розвиток переконливо засвідчує, що успіх, соціальний добробут, як правило, з'являються в тих суспільствах, де домінують фундаментальні цінності, загальнонаціональна злагода, авторитет людини праці, співіснують різні форми власності. З утвердженням державної самостійності Україна вийшла на шлях цивілізованого розвитку. Особлива роль в нових умовах розвитку держави належить вищій освіті, покликаної забезпечити всі галузі життя висококваліфікованими спеціалістами. Здорові і потужні сили, інтелектуально спроможні здійснити цю нелегку справу, розташовані і в містах Хмельницької області. Це переконливо демонструє діяльність Хмельницького національного університету – першого вищого навчального закладу обласного центру Хмельниччини. Сьогодні цей вищий навчальний заклад, розташований у центрі Поділля місті Хмельницькому, є справжньою окрасою і гордістю міста і регіону в цілому.

В доленосні часи в історії кожного народу з'являються постаті, роль і значення яких у становленні його державності, формуванні національної самосвідомості, зародженні величі душі та стійкості духу виходять далеко за межі історичного бачення, соціального тлумачення і політичних амбіцій не лише сучасників, а й багатьох прийдешніх поколінь. Пріоритетним у розбудові незалежної молоді Української держави є наявність особистостей високого інтелекту, які володіють сучасними знаннями, досвідом, постійно аналізують динаміку вітчизняних та світових подій як в соціальному, так і в економічному напрямках, здатні випереджати і прогнозувати розвиток, акумулювати можливості і сили, підпорядковані колективи на найважливіших ділянках для досягнення поставленої мети.

Існує відомий вислів: “Історію творять особистості”. Він містить у собі велику долю істини. Бо ж історія – це не що інше, як біографія, це – біографія предків, колективів, особистостей. Досвід свідчить, що навіть, якщо всі необхідні історичні умови наявні, велику роль відіграють особисті якості керівника: його кваліфікація, світогляд, масштаб мислення, вміння працювати з людьми і вести їх за собою, воля, розум, цілеспрямованість. Особливо почесне місце

серед славетної когорти видатних особистостей, що своєю невтомною, титанічною працею, яскравим розумом, організаторським талантом внесли неocenний внесок у розвиток науки, освіти і культури в Україні і зробили нашу країну ще більш відомою у світовому співтоваристві належить автору багатьох монографічних узагальнень, підручників, посібників, доктору технічних наук, професору, заслуженому працівнику освіти України, відміннику освіти України, вченому з світовим іменем, академіку Академії наук вищої школи України, Української академії економічної кібернетики, академіку Нью-Йоркської академії наук, педагогу-новатору, гуманісту, громадсько-освітньому діячеві, людині з енциклопедичним характером знань, видатному представнику наукової еліти нашої держави В'ячеславу Броніславовичу Рудницькому.

Бог, природа і батьки наділили цю людину особливими здібностями – вмінням налагоджувати спільну діяльність, гуртувати людські колективи. Він вміє підшукати кожному його місце в загальній справі, зацікавити нею інших. З ним легко і приємно працювати. Він ніколи не підвищує голос, не намагається вивершитися над іншими своєю посадою, а створює навколо себе атмосферу доброзичливості, розуміння необхідності діяти саме таким чином, при цьому зробити більше, якісніше. Його не роз'їдає адміністративна сверблячка, а висловлені міркування і пропозиції завжди конструктивні й компетентні. Характерно, що такий керівник не боїться й не соромиться сказати в певних ситуаціях “я цього не знаю”, майже ніколи не відмовляє у проханнях підлеглих, а сказане “ні” – обґрунтоване, доречне, переконливе. Він не боїться визнати й власні помилки, чесно й відверто говорить про них, вживає заходів, щоб їх позбутися.

Ці та інші риси вмілого керівника притаманні професору В.Б.Рудницькому. Саме завдяки його вмінню згуртувати навколо себе однодумців, визначити кожному з них найсприятливіше місце для самореалізації, утвердити атмосферу творчості і взаємодопомоги дають можливість успішно розвиватися сучасному вищому навчальному закладу, який з великою відповідальністю несе нині наданий йому статус національного.

В новітній історії України професор В.Б.Рудницький з усією відповідальністю усвідомлює, що сучасна українська освіта переживає складні і разом з тим необхідні трансформаційні процеси, які мають на меті посилити її внутрішній потенціал, зробити її самодостатньою щодо вирішення організаційних, кадрових, методичних, фінансових, матеріально-технічних питань, надати їй відповідної гнучкості, здатності оперативного реагувати на виклики часу, засвоювати передовий педагогічний досвід Європи і світу.

З повсякденної діяльності професора першого в місті Хмельницькому вищого навчального закладу не сходять з порядку денного проблеми модернізації вищої школи України, покликаної готувати для економіки, політики, науки, освіти, культури високоосвічених, професійно майстерних працівників, наділених не лише найновішими знаннями і вміннями, а й високими гуманними якостями, гідними людини ХХІ століття. Адже випускники українських

університетів, які увійдуть до національної еліти, відповідатимуть за долю країни, її стандарти, просування цивілізаційним шляхом.

Професор В.Б.Рудницький належить до тієї когорти українських вчених, які своєю довголітньою сумлінною й подвижницькою працею заслужили щирі пошани серед колег-науковців і численних учнів та наукового загалу і громадськості. Душевність і доброта, справжня інтелігентність і високі моральні чесноти вченого поєднуються у цій прекрасній людині з раціональністю творчого мислення. Професор В.Б.Рудницький, без сумніву, є особистістю, глибоко зануреною у свою роботу й повністю відданою науці, і водночас – це вимогливий педагог і керівник найвищого гатунку, який ніколи не знає втоми й наполегливий у всіх своїх устремліннях.

Постать цього видатного вченого вітчизняної новітньої історії вже певним чином привертала увагу науковців, громадських і політичних діячів. Його ім'я вже не раз згадувалось в різноманітних науково-технічних виданнях, словниках, енциклопедіях. Посилання на його дослідження можна зустріти як у працях вітчизняних, так і в зарубіжних авторів. Значна кількість праць з'явилась з нагоди семидесятирічного ювілею всесвітньо відомого вченого. Його багатогранна організаторська і наукова діяльність в основному зводилась до розвитку новітніх наукових технологій. Особливо чільне місце в історико-краєзнавчих дослідженнях особистість професора В.Б.Рудницького привертає увагу істориків стосовно розвитку і функціонування Хмельницького національного університету – одного з найпрестижніших вищих навчальних закладів не лише Подільського регіону, а й усієї країни. Метою даної публікації є спроба хоча б в деякій мірі узагальнити життєвий і науковий шлях цієї видатної постаті, яка слугує моральним прикладом для молодого покоління як взірць непохитної мужності в досягненні поставленої мети, наполегливості, цілеспрямованості, безмежної відданості своїй Батьківщині і на цій основі привернути увагу дослідників до створення повноцінної праці про видатних сучасних науковців країни.

Життєва доля професора В.Б.Рудницького є цілковитим підтвердженням слів одного з найславетніших вчених світу – шведського біолога Карла Ліннея, який підкреслював, що походить із простої родини, і писав: “З маленької хатинки може вийти велика людина” [1, с. 2]. Життєвий шлях цієї авторитетної в наукових колах світу людини більшу частину життя тісно зв'язаний з містом Хмельницьким. Народився майбутній технічний геній 22 червня 1940 р. в селі Долиняни Муровано-Куриловецького району Вінницької області в сім'ї колгоспників. Ця земля самобутня і неповторна. Її чудова природа, хвилясті рівнини, широкі річки, озера-стариці століттями надихали місцеве населення на добрі справи. З цього мальовничого куточка української землі, від порога батьківської хати, від стежки, що вела до рідної школи починав своє сходження професор В.Б.Рудницький у великий світ. На думку провідного українського філософа М.Поповича, еліта формується з найбільш обдарованих і сильних особистостей, які пробиваються нагору через соціальні перешкоди завдяки

творчим і організаційним здібностям, культурним і моральним характеристикам [2, с. 11]. Це й підтверджує біографія вченого, досить таки характерна для колишнього СРСР. У ті непрості часи тодішня сталінська система зламала не одну людську долю. Батьки В'ячеслава Броніславовича були вихідцями із родин споконвічних працюючих сільських трударів. Але саме доля таких людей була жорстоко зневічена злочинним радянським тоталітарним комуністичним режимом, політикою колективізації і голодомором-геноцидом 1932–1933 рр. Батько майбутнього професора з перших днів війни був мобілізований на фронт. Останній лист від нього сім'я отримала 28 квітня 1945 р. А 4 травня 1945 р. прийшла похоронка, в якій сповіщалося, що рядовий Броніслав Рудницький загинув смертю хоробрих поблизу м.Острава на території сучасної Чехії [3].

Лише шість років виповнилося малому Броніславу, як над селом почав витати привид голодної смерті. Не дивлячись на те, що мати працювала в колгоспі у ланці, а дві сестри на фермі, сім'я ледь животіла. В країні наближався третій радянський голод 1946–1947 рр. Кожний день по селу їздила підвода і відвозила померлих від голоду на цвинтар. Мати при наближенні підводи закривала очі синові і так кожний день. В 1947 р., коли голод досяг апогею, ніхто не звертався до бідної вдови і не питав: чи тобі допомогти в чомусь, адже на руках троє голодних дітей і не загорілася іскра жалості в районного судді, коли він засудив згорьовану матір до 8 років в'язниці за 3 кілограми колосків, які вона зранку назбирала на стерні і несла в подолі, щоб нагодувати голодних дітей. Рано вийшовши заміж, вона пережила два радянських голодомори 1932–1933, 1946–1947 років. Це поїздки в інші райони, щоб заробити на шматок хліба для дітей в жахливих умовах. Можна навести такий приклад. В 1947 р. східняки їздили в Західну Україну у вантажних вагонах, і коли верталися назад восени, то в більшості випадків їх діставали ломачами з льоду, який намерзав на цих людях, що їхали зверху на вугіллі вантажних поїздів. Коли мати (надзвичайно віруюча католичка) повернулася з в'язниці, то сказала: "...немає "того" світу – рай і пекло на цім світі" [4]. Вона добре пам'ятала, як вона жила зі своїм чоловіком до 1932 р. (рай) і після 1932 р. (пекло).

Загартований складними життєвими обставинами, намагаючись вижити і бути опорою для двох сестер, малий В'ячеслав виконував всю сільську роботу: орав, сів, косив, молотив. До сьомого класу навчанням практично серйозно не займався, оскільки з середини квітня до середини листопада ще з двома однолітками пас сільську череду. Один з них згодом став знаменитим хірургом, інший відомим селекціонером. Пізніше, в одному з своїх інтерв'ю, вчений зауважив: "Але на моє щастя, в село завезли велику бібліотеку – близько 2 тисяч томів. Підходящого приміщення не було, тому всі книжки покладали у стодолу моїх сусідів. Що я робив – відсував дошку в стіні, залазив в середину і щоразу брав по книжці. Прочитаю – віднесу, візьму іншу. Так за п'ять років я прочитав усі книжки, навіть "Капітал" К.Маркса. То ж усі знання я отримав там, а не в школі – це був перший мій університет. До цих пір

пам'ятаю напам'ять вірші О.Пушкіна, Т.Шевченка, С.Руданського та інших поетів” [5, с. 2]. Як і більшість його ровесників, після закінчення середньої школи В.Б.Рудницький працював в колгоспі, на шахтах Донбасу. Три роки відбував строкову службу в лавах радянської армії. В родинному архіві зберігаються кілька похвальних грамот за роботу на колгоспних ланах і ударну працю на будівництві вугільних шахт. Трудове загартування стало важливою опорою в його подальшому житті.

Після служби в армії навчався на механіко-математичному факультеті Львівського державного університету імені І.Франка. Лекції, семінарські заняття, колоквиуми, диспути захоплювали у вир студентського життя. Непомітно пройшов перший рік навчання. В заліковій книжці за результатами здачі екзаменів були виставлені тільки відмінні оцінки. Але все це давалося в результаті напруженої праці. Адже вимоги до навчання в цьому престижному вищому навчальному закладі були дуже високими. Керівництво університету, деканати, завідувачі кафедр вимогливо ставилися до організації навчального процесу, прискіпливо розглядали кожне порушення як з боку студентів так і викладачів на виробничих нарадах, зборах і засіданнях громадських організацій. Та наполегливість і зусилля давали позитивний результат. Впродовж всіх років навчання, щоб не так відчувати матеріальну скруту, систематично підробляв на залізнодорожній станції. Вже з першого курсу В.Б.Рудницький був активним членом студентського наукового товариства. У співавторстві з викладачами опублікував ряд наукових робіт. Його наукові здобутки були помічені. Стажувався у Варшавському університеті під керівництвом Президента Польської академії наук професора Вітольда Новацького. В цьому університеті він захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора фізико-математичних наук. Маючи можливість продовжувати наукову кар'єру в столиці В.Б.Рудницький без вагань в 1967 р. переходить на роботу в Хмельницький національний університет [6, с. 9].

Доктор технічних наук, професор В.Б.Рудницький вдало поєднує педагогічну діяльність з науковою. Він є відомим спеціалістом в галузі контактних взаємодій деформованих твердих тіл. Йому належить постановка, широкі систематичні дослідження і розробка ефективних методів розв'язку контактних задач для тіл з початковими напруженнями. Запропоновані професором В.Б.Рудницьким розв'язки плоских і просторових задач контактної взаємодії, пружних тіл лінеаризованої теорії пружності стали науковою передумовою створення інженерної методики розв'язування проблеми передачі навантаження в тілах з початковими напруженнями. В університеті діють 17 наукових шкіл. Науковий рівень цих шкіл засвідчує проблемність тем та науковий імідж керівників. Професор В.Б.Рудницький вже впродовж багатьох років очолює наукову школу “Контактна взаємодія тіл з початковими напруженнями” [7, с. 15].

В значній мірі саме завдяки титанічним зусиллям В'ячеслава Броніславовича в галузі наукових пошуків відзначається позитивна динаміка якісних

і кількісних показників розвитку всіх основних напрямків діяльності університету. Це стало підставою для клопотання про надання Хмельницькому державному університету статусу національного. 21 липня 2004 р. Президент України підписав Указ, в якому зазначалося: “Ураховуючи загальнодержавне і міжнародне визнання результатів діяльності Хмельницького державного університету у розвиток національної освіти і науки постановляю: надати Хмельницькому державному університету статус національного” [8, с. 1].

Завдяки вагомим науковим здобуткам професор В.Б.Рудницький став бажаним доповідачем на вітчизняних і міжнародних наукових конференціях. Вчений гідно представляв Україну з науковими доповідями на всесвітніх конгресах, конференціях і інших міжнародних наукових форумах у США, Англії, Франції, Німеччині, Японії, Китаї, Австралії, Ізраїлю, Швейцарії, Норвегії, Фінляндії, Іспанії, Італії, Канаді, Чехії, Бразилії, Аргентині, Болгарії, Єгипті й інших країнах. В’ячеслав Броніславович отримував особисті гранти в підтримку своєї наукової діяльності від США, Єврокомісії, НАТО, Швейцарії, Австрії, Норвегії, Японії, NASA, Англії, Канади. Лише за останні кілька років професор В.Б.Рудницький побував більше ніж на 30 міжнародних конгресах. Ректор Хмельницького національного університету доктор технічних наук, професор М.Є.Скиба переконаний, що “кожна міжнародна конференція – це ще один крок на шляху до утвердження університету в світовому освітньому і науковому просторі; це – не лише обмін набутим досвідом, напрацюваннями, але й можливість закласти підґрунтя для пошуку нових партнерів” [9, с. 53].

Доповіді професора В.Б.Рудницького завжди викликають жвавий інтерес наукової громадськості. Професор М.Є.Скиба зазначає: “Він відразу звертає увагу до себе керівників делегацій вільним володінням німецькою і англійською мовами, ерудицією, глибоким знанням питань, що обговорюються... Він вміє бути цікавим і привабливим для інших”. Його знають і шанують такі добре знані в своїх країнах і в наукових колах світу вчені як Р.Коуп і Б.Бушан (США), А.Морецький, С.Питко, Л.Добжанський і М.Щерк (Польща), К.Фролов, І.Блехман, В.Потураєв і І.Гончаревич (Росія), Л.Сосновський (Білорусь), І.Гарбар (Ізраїль), Е.Сантнер (Німеччина), П.Джост (Великобританія), Ф.Франек (Австрія), А.Зелений і Я.Суханек (Чехія), Ю.Подгурскас і К.Рагульскіс (Литва), Е.Лавендел (Латвія) та інші.

За запрошенням професора Джона Аггуріса він прочитав німецькою мовою цикл лекцій для студентів Штутгартського університету. Вже впродовж багатьох років В’ячеслав Броніславович підтримує тісні ділові контакти з такими відомими в усій країні вченими і громадсько-політичними діячами як з Президентом НАН України Б.Патоном, В.Семиноженком, П.Дорошенком, А.Клюєвим, народними депутатами України Б.Тарасюком, А.Грищенком, М.Томенком, І.Кириленком, А.Яценюком, В.Кравчуком, О.Лукашук, лідером Об’єднаної демократичної опозиції Ю.Тимошенко, колишнім послом України в США і Канаді Ю.Щербаком, послом США в Україні Д.Тейлором, ректором Кам’янець-Подільського національного університету імені І.Огієн-

ка доктором історичних наук, професором О.Завальнюком, директором Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України при Кам'янець-Подільському національному університету імені І.Огієнка академіком Л.Баженовим, академіком НАН України В.Смолієм, народним художником України М.Мазуром, керівниками сільгоспідприємств Героями України П.Іващук та В.Петринюком, Президентом НАПН України В.Кременем, ректором Київського національного університету імені Т.Шевченка професором Л.Губерським.

Наукова діяльність професора В.Б.Рудницького гідна подивування. Його роботи підготували ґрунт для багатьох наукових відкриттів. Перелік його наукових праць містить понад 400 назв. Багато з них стали класичним надбанням світової науки. У 1991 р. вчена рада Токійського університету обрала професора В.Б.Рудницького своїм почесним доктором наук. Після цього авторитетний журнал "Applied mechanics reviews" в якому друкуються роботи вчених, імена яких відомі у світі і видається в Нью-Йорку, замовив у В'ячеслава Броніславовича статтю і один з номерів майже повністю був присвячений нашому видатному земляку. Науковий авторитет професора В.Б.Рудницького стрімко зростає з роками напруженої праці. Держава високо оцінила наукові заслуги свого славного сина. 15 квітня 1993 р. за вагомий особистий внесок у розвиток і впровадження в практику наукових дослідів та підготовку висококваліфікованих кадрів йому присвоєно почесне звання заслуженого працівника освіти України.

За підручниками і навчальними посібниками професора В.Б.Рудницького навчаються студенти не тільки Хмельницького національного університету, а й багатьох інших ВНЗ країни. Спільно з директором Інституту механіки НАН України О.М.Гузєм В'ячеслав Броніславович видав фундаментальну працю "Основи теорії контактної взаємодії пружних тіл з початковими (залишковими) напруженнями" [10, 710 с.]. В цьому дослідженні викладені основи теорії контактної взаємодії пружних штампів і тіл з початковими (залишковими) напруженнями в рамках лінеаризованої теорії пружності. Розглядаються тіла з початковими (залишковими) напруженнями у вигляді півпростору і шару, які взаємодіють з пружними циліндричними штампами і півплощинами, що взаємодіють з пружним прямокутним штампом. Досліджена контактна взаємодія пружної півплощини з початковими (залишковими) напруженнями підкріпленою тонкими пружними накладками. Основні результати наведені в загальній формі для теорії кінчених (великих) початкових деформацій і двох варіантів теорії малих початкових деформацій. Це видання є однією з перших монографій в світовій науковій літературі стосовно контактної взаємодії пружних штампів і пружних основ з початковими (залишковими) напруженнями. На це фундаментальне дослідження з'явилися схвальні рецензії в авторитетних світових виданнях, воно перекладене багатьма мовами світу.

Незважаючи на свою велику зайнятість професор В.Б.Рудницький веде велику громадську роботу. Він є членом Європейської Міжнародної асоціації

з обчислювальної механіки (м.Гетеборг, Швеція), членом методичної комісії з прикладної математики і обчислювальної механіки Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України. Визнанням досягнень вченого стало призначення його членом спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій Інституту механіки НАН України та Хмельницького національного університету. В'ячеслав Броніславович завжди ретельно готується до рецензування дисертацій, виступів під час захисту офіційним опонентом. В'ячеславу Броніславовичу притаманний глибокий аналіз усієї дисертаційної праці, обґрунтування позитивних досягнень, водночас він аргументовано відзначає прогалини дослідження. Робить це тактовно, у доброзичливій спокійній формі, одним словом, по-інтелігентному.

Зустрівшись в студентській аудиторії з такою неординарною, масштабною особистістю, як професор В.Б.Рудницький, частина його вихованців назавжди зв'язують свій життєвий шлях з науковою діяльністю. Студентів і аспірантів приваблює у вченому не тільки його наукова ерудованість, вміння чітко і ясно викласти досліджуваний матеріал, готовність завжди надати необхідну допомогу, але й могутній гуманістичний заряд його думок, міркувань, цілісна філософська система бачення світу. Студентській молоді імпонують слова В'ячеслава Броніславовича про те, що для досягнення успіху треба ставити мету дещо вищу, ніж та, яку тепер можна досягнути. Він часто наводить студентам таку крилату мудрість: “Щасливий випадок допоможе тільки тій людині, яка добре підготовлена до нього”. Одного разу, коли В'ячеслав Броніславович прочитав лекцію і як завжди, запитав у студентів, чи є запитання, почув несподіване, зовсім не дотичне до теми лекції запитання: “В'ячеславе Броніславовичу, скажіть, будь-ласка, який він, сучасний інтелігент?” Як досвідчений педагог і науковець, вчений збагнув, що хвилює студентів, бентежить їхні молоді душі і дав просту і влучну відповідь – добра людина. Ввічлива, порядна, світла голова. Майстер своєї справи. Самокритична і щедра душею, яка завжди прагне знати більше і не шкодує свого досвіду іншим. Сучасний інтелігент – це бентежна совість, розум, почуття власної гідності, це гордість, справедливість, постійне вболівання за долю рідного народу, за його теперішнє і майбутнє. Якщо це зібрано в одній людині – вона інтелігентна, – зазначив професор В.Б.Рудницький.

Таких викладачів пам'ятають усе життя, згадують з повагою і теплотою. “Пройшло вже більше трьох десятків років, – згадує колишній студент Хмельницького національного університету, а тепер відомий вчений, доктор технічних наук, професор кафедри машинознавства рідного ВНЗ М.Ф.Семенюк, – а я до цього часу добре пам'ятаю слова, сказані професором В.Б.Рудницьким під час однієї з бесід з студентами: “Щасливими можна себе почувати тільки тоді, коли щасливі ближні. Не повинно бути щастя за рахунок інших, щастя, побудованого на нещасті інших. Самий вірний критерій поведінки – власна совість”. Ці думки я завжди приміряю до себе, звіряю з своєю практичною діяльністю в особистому житті і завжди керуюся ними в роботі з своїми підлеглими”.

Попри великі наукові здобутки, державні нагороди, В'ячеслав Броніславович залишається взірцем скромності для своїх підлеглих. Високий професіоналізм, наукове сумління і принциповість, чітка громадянська позиція, вимогливість у поєднанні зі щирістю і доброзичливістю притягують до В'ячеслава Броніславовича як його колег, так і студентську і аспірантську молодь.

Професор В.Б.Рудницький усім своїм єством, усією душею відданий Україні. Це трибун, державотворець, борець, громадянин, людина, яка не може миритися з неправдою та несправедливістю. Від цього йому не завжди легко і комфортно в житті, він зазнає багато душевних страждань. Але інакше жити він не може. В'ячеслав Броніславович не став дуже багатим матеріально, але духовно, творчо, науково він є надзвичайно багатим людиною. Як річка в час весняної повені вбирає в себе потужні потоки води і наповнює своє русло могутньою енергією, так і професор В.Б.Рудницький сповнений творчими планами, реалізація яких сприятиме зміцненню молоді Української держави.

Справжнє повинно жити у віках, передаючись від покоління до покоління. Усвідомлюючи це, професор В.Б.Рудницький як науковець ні на мить не припиняє роботу. На цю ділянку своєї діяльності він спрямовує кожну вільну хвилину. З подивом спостерігає він за тим, як чимало людей (а серед них висококласні спеціалісти), які могли б своїми знаннями, досвідом прислужитися народу витрачають багато енергії, часу і матеріальних коштів, щоб зайняти певну посаду в органах влади, бути обраним депутатом ради хоча б будь-якого рівня. На думку В'ячеслава Броніславовича нормальним, мислячим людям у владі робити нічого – це поле інтриг, підніжок, грошей і понтів. Туди рвуться лише нереалізовані, зажаті і жадібні наполеончики. У більшості з них уявлення про правильну, моральну світобудову відсутнє. Виграє той, хто обманює, хитрощами або насильством, підступом досягає своєї мети.

Загартований складними життєвими обставинами, як і багато його ровесників, В'ячеслав Броніславович завжди йшов уперед. Нині він розмірковує над проблемами та перспективами нашої держави. Вважає, що не лише нам треба вчитись у Європі, а і Європі є чому повчитись у нас. В'ячеслав Броніславович боляче реагує коли події 1941–1945 рр. висвітлюють у неправдивій, викривленій інтерпретації. Дуже важливо сьогодні, наголошує він, навчитися говорити і сприймати правду про війну. Так, Перемога далася ціною великих зусиль, мільйонів людських життів, але від того вона не перестала бути Великою Перемогою. Чи міг бути іншим цей шлях? В'ячеслав Броніславович упевнений, що ні, адже інший шлях тоді означав здатися ворогові, зрадити Батьківщину і піти знеславленими з поля бою з піднятими руками. Не секрет, що траплялося на фронті і таке. Але більшість солдат обрала шлях мужності й слави, виявили неабиякий патріотизм і героїзм, залишили по собі й передали наступним поколінням світле почуття незламної людської душі, їхній подвиг.

Наукова, педагогічна, громадська і організаторська діяльність професора В.Б.Рудницького органічно поєднується з духовним багатством його душі. Він уважний і спостережливий природолоб, уважно стежить за всіма подіями

суспільно-політичного життя країни, читає багато літератури на історичну тематику.

У В'ячеслава Броніславовича надійний тил, що сприяє повному розкриттю фізичного здоров'я і морального стану. Вірним і надійним супутником впродовж кількох десятиріч є дружина Валентина. Вони навчалися в одному ВНЗ, там і познайомилися. Одружилися в 1967 р. і ось вже майже 45 років вони живуть у повній гармонії, в мирі і злагоді. З плином літ, в бурхливому житейському морі, за суетою сует вони не розгубили своїх почуттів. З кожним прожитим днем вони стають ще ніжнішими і романтичнішими. Валентину Полікарпівну поєднує з чоловіком духовне багатство, радість спілкування, єдине розуміння подолання проблем, що неминуче виникають у подружньому житті. Вони живуть дуже насиченим, але надзвичайно цікавим життям. Валентина Полікарпівна дуже мила і розумна, привітна і завжди гостинна жінка. Добрими і щирими людьми, вихованими на принципах християнської моралі, виростило подружжя Рудницьких своїх дітей. Син Тимофій і донька Оксана перейняли від В'ячеслава Броніславовича і Валентини Полікарпівни їх найкращі людські якості, а головне – жадібність не до багатства, а до знань, творчої праці, здатність зрозуміти ближнього і готовність прийти йому на допомогу. Батьки прищепили їм почуття гідності, віру в людину, щедрість, доброзичливість, принциповість. Сьогодні в подружжя Рудницьких четверо онуків: Віталік, Настя, Ліза, Гліб. Щасливої їм долі.

Приятелюючи протягом багатьох років з своїм колегою, можу цілковито засвідчити, що в житті В'ячеслав Броніславович є надзвичайно простою, широю, з великим і добрим серцем, чесною й благородною людиною.

Не вік людини визначає її, а людина – своїм життям, своїми справами визначає епоху. У таких людей, як професор В.Б.Рудницький, життєвий принцип: якщо штурмувати, то лише вершини, якщо ставити завдання, то лише реальні і неодмінно домагатися їх виконання, уміти повноцінно жити й завжди залишатися людиною. Кожний день цей сивочолий, але енергійний і, як завжди, сповнений творчими планами професор проводить серед своїх колег, студентів, аспірантів і здобувачів. Все свідоме життя В'ячеслав Броніславович робить все залежне від нього, щоб достойно прислужитися українському народові, розвитку освіти і науки. Він збагатив науку важливими і цінними відкриттями, став всесвітньо відомим вченим, авторитетним дослідником, активним громадським діячем, мудрим педагогом, патріотом рідної землі. Він уособлює собою кращі риси українського народу, заслуживши загальне визнання наукової громадськості як подвижник науки. Таким вченим, як доктор технічних наук, професор В.Б.Рудницький, по праву могла б пишатися кожна країна. Він зробив для популяризації у світовому співтоваристві міста Хмельницького стільки, що заслужив глибоку пошану у його мешканців як талановитий вчений, педагог і патріот. Великий життєвий досвід, професіоналізм та прекрасні якості цієї людини ще довго слугуватимуть добрим справам на благо України.

Працелюбність, високий інтелектуальний рівень, щедра людяність професора В.Б.Рудницького викликають до нього повагу колективу співробітників та студентів університету. Завдяки таким науковцям Хмельницький національний університет не лише активно розширює горизонти вітчизняної освіти і науки, а й наполегливо здобуває світове визнання, плідно працює у різних напрямках міжнародного співробітництва, бере активну участь у різноманітних міжнародних проектах, конференціях, програмах обміну студентами, викладачами та науковцями.

Список використаних джерел:

1. Вервес, Ю. Карл Лінней. Король систематики / Ю. Вервес // Україна молода. – 2007. – 7 червня. – С. 2.
2. Попович, М. Еліта як соціальний феномен / М. Попович // Еліта і цивілізаційні процеси формування націй. – К., 2006. – С. 11.
3. З родинного архіву професора В.Б.Рудницького.
4. З спогадів професора В.Б.Рудницького.
5. Шандовська, Л. “Пас худобу, добував вугілля, а став математиком” / Л. Шандовська // Хмельниччина. – 1998. – 17 липня. – С. 2.
6. Золота книга кафедри вищої математики та комп’ютерних застосувань (1962–2002 роки). – Хмельницький, 2002. – С. 9.
7. Віхи поступу. До 40-річчя з дня заснування механічного факультету Хмельницького національного університету. – Хмельницький, 2007. – С. 15.
8. Університет (газета Хмельницького національного університету). – 2004. – № 6. – С. 1.
9. Йохна, М. А. Міжнародне визнання університету / М. А. Йохна // Скиба Микола Єгорович. Ректор Хмельницького національного університету. Літопис творчих звершень. – Хмельницький, 2009. – С. 53.
10. Гузь, А. Н. Основы теории контактного взаимодействия упругих тел с начальными (остаточными) напряженными / А. Н. Гузь, В. Б. Рудницкий. – Хмельницький, 2006. – 710 с.

Резюме

В статтє анализується життєвий и наукий путь выдающегося представителя научной элиты нашего государства, доктора технических наук, академика, профессора, заведующего кафедрой высшей математики и компьютерных приложений Хмельницкого национального университета Вячеслава Брониславовича Рудницкого.

Ключевые слова: Вячеслав Брониславович Рудницкий, Подолье, образование, педагог, высшая школа, университет, доктор наук, профессор, научная школа.

Одержано 5 квітня 2012 року